

Válka s Mloky – Karel Čapek

Basic Info

Téma

- Střet lidské civilizace s novou mločí civilizací

Motivy

- Mlok, země, moře, souš, nadvláda, zbraně, válka, zotročení, moc

Časoprostor

- Tichomoří, Čechy, Londýn, La Manche

Kompozice

- Chronologická – časová posloupnost (Nejstarší po nejnovější)
- Tektonická – články
- užití odborných i publicistických útvarů – vložení do textu (referát, článek, zpráva) - písemné odlišení k rozeznání příběhu
- Rozděleno na 3 části (knihy) a ty na kapitoly
 - kniha první Andrias scheuchzeri (latinský název pro druh mloka) - objevení mloků a reakce lidské společnosti
 - kniha druhá Po stupních civilizace – vývoj mloků a rozšíření; odborné články z novin
 - kniha třetí Válka s mloky – převzetí moci a další vývoj, světová válka

Literární druh

- Epika

Literární forma

- Próza

Literární žánr

- Anti utopistický román

Vypravěč

- Er forma, konec Ich formou
- Vypravěč nevstupuje do děje – kromě konce

Postavy

Kapitán van Toch

- přátelský, laskavý, zistný, vypočítavý, otcovský, chvástavý

Chief Salamandr

- zrádný člověk vedoucí mloky proti lidem, bezohledný, alegorie s Hitlerem

Mloci

- nemyslíci dav, důraz na průměrnost, pracovití, učenliví, černí, slizcí

Obchodník G. H. Bondy

- přátelský, zistný, bezohledný, lehkomyšlný

Jazykové prostředky a Tropy

- Článek z novin, deníkový záznam nebo vypravování
- Jednoduchý, spisovný, neutrální, cizí slova, slangová slova, argot
- Hovorová až nespisovná čeština s nářečními a cizojazyčnými prvky

- Občas odborné pasáže

Hlavní myšlenka

- varování před nebezpečím nadcházející války, upozornění na rozpínavost fašismu, vyjádření odsuzujícího postoje vůči fašismu

Děj

Děj románu začíná na ostrově Tama-Masa v jihovýchodní Asii. Nizozemská obchodní loď, hledající v této lokalitě perly, narazí na podivuhodné vodní živočichy. Domácí domorodci z nich mají hrůzu, již několikrát na ně z moře zaútočili, pro jejich agresivní chování jim začali říkat čerti. Lodní posádce velí zkušený kapitán Van Toch, původně nechtěl domorodcům věřit, až když se jeho lovci perel s podivnými obyvateli moře setkali, začal se o ně kapitán více zajímat. Všiml si, že čerti jsou poměrně milí a učenliví tvorové, dokonce mu sami začali přinášet z podmořského dna drahé perly. Po setkání již kapitán nebyl jako dřív. Hlavou se mu honí plány, jak svého zjištění využít. Shodou náhod se Van Toch seznamuje se zámožným panem G. H. Bondym. Poznává v něm svého dávného přítele z dětství. Van Toch přesvědčí Bondyho, aby investoval do lodí, které pak budou obchodovat s živočichy jakožto výbornými hledači perel. Van Toch pokračuje ve cvičení mořských potvůrek a stává se vrchním kapitánem společnosti.

Mezitím se svět pomalu seznamuje s živočichy, vědci z celého světa se předhánějí ve studiích o jejich životě. Hledají pro ně správné označení, ve většině se shodují, že jde o jakýsi druh mloka (salamandra). Zkoumají jeho intelektuální schopnosti, zjišťují, že jsou schopny naučit se mluvit lidskou řečí, dokážou pracovat s jednoduchým nářadím. Všechny tyto poznatky vedou k jejich postupnému začleňování do pracovního procesu. Jsou prostředkem vhodným především pro nejruznější vodní stavby, budování hrází, umělých průlivů apod. Jako takové jsou po tisících prodávány po celém světě. Postupně se adaptují na prostředí a začínají si vytvářet svůj svět pod mořskou hladinou. G. H. Bondy zakládá obrovskou společnost Salamander Trade, která má na trhu s mloky monopolní postavení.

Uplyne několik let a množství mloků na Zemi se počítá v miliardách. Ovládají již celý podmořský svět, někteří žijí na pobřeží v blízkosti lidí. Mloci se dokonale sžili s novým údělem ve společnosti. Naivní lidé s nimi vedou čilý obchod, prodávají jim především zbraně a výbušniny, přitom si neuvědomují, jakou hrůzu může jejich počínání ve svém důsledku přinést. Hrozba mloků na sebe nenechá dlouho čekat. Nejprve způsobí několik otřesů při pobřeží, těm lidstvo nevěnuje příliš pozornosti, věří, že jde jen o zemětřesení. Pak však Mloci prostřednictvím rozhlasu varují, že pokud jim Lidstvo neprodá svá území, budou další útoky pokračovat. Mloci se postupem let přemnožili, protože nejsou schopni života v otevřeném moři, potřebují získat pobřežní prostory k vybudování mělčin. Lidstvo odmítá na požadavky Mloků přistoupit, probíhají horlivá jednání zástupců obou stran. Chief Salamander (jde o označení vůdce Mloků, podle autora šlo o člověka) je ochoten spolupracovat s Lidstvem, pokud budou i nadále dodávat bojový arsenál. Zástupci světa to odmítají, Mloci pokračují v zábořích území, postupně ovládnou pobřežní oblast Velké Británie, třetinu Francie, dostávají se až do německého Saska.

Závěr románu Čapek zpracoval formou rozmluvy autora se sebou samým. Ve hře je hned několik možných závěrů. Autor nakonec vloží mlokům lidský osud. Mloci, kteří měli původně vytvořit jednolitý národ se zapletou do národnostních sporů, které vyústí jejich úplnou zkázou. Hrozba mloků tak již nehrozí a Země se vrací do své dřívější podoby.

Autor

Basic Info

- 19-20 století

- Nejmladší ze tří dětí
- Žurnalista, prozaik, dramatik, překladatel, kritik, esejista, cestovatel
- Znal se s TGM
- Gymnázium
- Lidové noviny – Dramaturg, režisér
- Studoval filozofii, estetiku, dějiny výtvarného umění, germanistiku, anglistiku, bohemistiku
- První předseda PEN klubu (celosvětové sdružení spisovatelů)
- 7x nominován na Nobelovu cenu, ale ta mu nebyla udělena z politických důvodů
- Zemřel na zápal plic
- **Spisovatel demokratického proudu působící v meziválečném období**
 - Utopická díla

Kontext autorovy tvorby

- Fejetony – Cesty na sever, Výlet do Španěl
- Drama – R.U.R, věc Makropulos
- Romány – Válka s mloky, Krakatit
- Pohádky – Dášenska čili život štěněte, Devatero pohádek
- Protifašistické období – Drama – Bílá nemoc, Matka

Ostatní Autoři

Vrstevníci

Josef Čapek

- Povídaní o pejskovi a kočičce (společně s bratrem),
- Adam stvořitel, Krakonošova zahrada

Karel Poláček

- Bylo nás pět (pro děti)

Eduard Bass

- Cirkus Humberto, Klapzubova jedenáctka
- Německy psaná literatura u nás

Německy psaná literatura u nás

Franz Kafka

- Proces, Proměna, Zámek

